

ZALECENIE RADY**z dnia 18 czerwca 2021 r.****zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Grecję programu stabilności na 2021 r.**

(2021/C 304/08)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych⁽¹⁾, w szczególności jego art. 5 ust. 2,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego,

po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Finansowym,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 20 marca 2020 r. Komisja przyjęła komunikat w sprawie aktywowania ogólnej klauzuli wyjścia paktu stabilności i wzrostu. Ogólna klauzula wyjścia, jak określono w art. 5 ust. 1, art. 6 ust. 3, art. 9 ust. 1 i art. 10 ust. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 1466/97 oraz w art. 3 ust. 5 i art. 5 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1467/97⁽²⁾, ułatwia koordynację polityk budżetowych w okresach poważnego pogorszenia koniunktury gospodarczej. W komunikacie tym Komisja przedstawiła swoją opinię, że biorąc pod uwagę przewidywane poważne pogorszenie koniunktury gospodarczej w wyniku pandemii COVID-19, spełnione są warunki uruchomienia ogólnej klauzuli wyjścia. W dniu 23 marca 2020 r. ministrowie finansów państw członkowskich zgodzili się z oceną Komisji. Ogólna klauzula wyjścia daje państwom członkowskim elastyczność budżetową, aby mogły poradzić sobie z kryzysem związanym z COVID-19. Ułatwia ona koordynację polityk budżetowych w okresach poważnego pogorszenia koniunktury gospodarczej. Uruchomienie tej klauzuli pozwala na czasowe odstępstwo od ścieżki dostosowania prowadzącej do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego każdego państwa członkowskiego, pod warunkiem że nie zagraża to stabilności fiskalnej w średnim okresie. W dniu 17 września 2020 r. Komisja w swoim komunikacie dotyczącym rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego na rok 2021 zapowiedziała, że ogólna klauzula wyjścia będzie nadal stosowana w 2021 r.
- (2) W dniu 20 lipca 2020 r. Rada przyjęła zalecenie⁽³⁾ (zwane dalej „zaleceniem Rady z dnia 20 lipca 2020 r.”). Zaleciła ona Grecji wprowadzenie wszelkich niezbędnych środków, zgodnie z ogólną klauzulą wyjścia, w celu skutecznego zaradzenia pandemii COVID-19, wspomożenia gospodarki, a następnie wsparcia jej odbudowy. Ponadto zaleciła Grecji – gdy pozwolą na to warunki ekonomiczne – prowadzenie polityk fiskalnych mających na celu osiągnięcie ostrożnej sytuacji fiskalnej w średnim terminie i zapewnienie długookresowej zdolności do obsługi długu, przy jednoczesnym zwiększeniu inwestycji.
- (3) Zgodnie z zaleceniem Rady w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro na 2021 r. polityki fiskalne we wszystkich państwach strefy euro powinny zachować swój wspierający charakter przez cały 2021 r., a środki z zakresu polityki powinny być dostosowane do warunków panujących w danym kraju i powinny być terminowe, tymczasowe i ukierunkowane. Gdy pozwolą na to warunki epidemiologiczne i ekonomiczne, należy stopniowo wycofywać środki nadzwyczajne, a jednocześnie przeciwdziałać społecznym skutkom kryzysu i jego wpływowi na rynek pracy. Państwa członkowskie powinny prowadzić polityki fiskalne mające na celu osiągnięcie ostrożnej sytuacji fiskalnej w średnim terminie i zapewnienie długookresowej zdolności do obsługi długu, przy jednoczesnym zwiększeniu inwestycji. Państwa członkowskie powinny kontynuować reformy zwiększające zasięg, adekwatność i stabilność powszechnych systemów ochrony zdrowia i ochrony socjalnej.

---

(1) Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.

(2) Rozporządzenie Rady (WE) nr 1467/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu (Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 6).

(3) Zalecenie Rady z dnia 20 lipca 2020 r. w sprawie krajowego programu reform Grecji na 2020 r., zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Grecję programu stabilności na 2020 r. (Dz.U. C 282 z 26.8.2020, s. 46).

- (4) W dniu 18 listopada 2020 r. Komisja przyjęła opinie w sprawie projektów planów budżetowych państw członkowskich strefy euro na 2021 r. na podstawie jakościowej oceny środków polityki fiskalnej. Komisja była zdania, że projekt planu budżetowego Grecji jest zasadniczo zgodny z zaleceniami w sprawie polityki fiskalnej określonymi przez Radę w zaleceniu z dnia 20 lipca 2020 r. oraz że większość środków przewidzianych w tym projekcie planu budżetowego wspiera aktywność gospodarczą w kontekście znacznej niepewności.
- (5) Program Next Generation EU, w tym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, zapewni trwałe ożywienie gospodarcze, mające charakter sprzyjający włączeniu społecznemu i sprawiedliwy. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241⁽⁴⁾ ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności weszło w życie w dniu 19 lutego 2021 r. Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności będzie zapewniał wsparcie finansowe na rzecz realizacji reform i inwestycji, co pociągnie za sobą impuls fiskalny finansowany przez Unię. Przyczyni się on do ożywienia gospodarczego oraz wdrożenia zrównoważonych i pobudzających wzrost gospodarczy reform i inwestycji, w szczególności w celu promowania zielonej transformacji i transformacji cyfrowej, oraz zwiększy odporność i potencjalny wzrost gospodarek państw członkowskich. Przyczyni się to do poprawy sytuacji finansów publicznych w perspektywie krótkoterminowej oraz zwiększenia stabilności budżetowej, wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy w średnim i długim okresie.
- (6) W dniu 3 marca 2021 r. Komisja przyjęła komunikat, w którym nakreśliła kierunki rozwoju polityki w celu ułatwienia koordynacji polityk fiskalnych oraz przygotowania przez państwa członkowskie ich programów stabilności i konwergencji. Ogólny kurs polityki fiskalnej, z uwzględnieniem budżetów krajowych i Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, powinien zachować swój wspierający charakter w latach 2021 i 2022. Jednocześnie, z uwagi na spodziewaną stopniową normalizację aktywności gospodarczej w drugiej połowie 2021 r., polityki fiskalne państw członkowskich powinny stać się bardziej zróżnicowane w 2022 r. Polityki fiskalne państw członkowskich powinny uwzględniać poziom ożywienia gospodarczego, stabilność fiskalną oraz potrzebę zmniejszenia różnic gospodarczych, społecznych i terytorialnych. Z uwagi na potrzebę wspierania trwałego ożywienia gospodarczego w Unii, państwa członkowskie, w których poziom zagrożeń dla stabilności jest niski, powinny ukierunkować swoje budżety na utrzymanie wspierającej polityki fiskalnej w 2022 r., uwzględniając przy tym wpływ Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Państwa członkowskie o wysokim poziomie zadłużenia powinny prowadzić rozsądne polityki fiskalne, utrzymując jednocześnie inwestycje finansowane ze środków krajowych i wykorzystując dotacje w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności w celu finansowania dodatkowych projektów inwestycyjnych i reform strukturalnych o wysokiej jakości. W okresie po 2022 r. polityki fiskalne powinny nadal uwzględniać skalę ożywienia gospodarczego, poziom niepewności ekonomicznej i względy stabilności fiskalnej. Ponowne ukierunkowanie polityk fiskalnych na osiągnięcie rozsądnej sytuacji fiskalnej w średnim okresie, w tym poprzez stopniowe wycofywanie w odpowiednim czasie środków wsparcia, przyczyni się do zapewnienia stabilności fiskalnej w średnim okresie.
- (7) W komunikacie z dnia 3 marca 2021 r. Komisja wyraziła również opinię, że decyzję w sprawie dezaktywacji ogólnej klauzuli wyjścia lub dalszego jej stosowania należy podejmować w ramach oceny ogólnej stanu gospodarki, przy czym głównym kryterium ilościowym powinien być poziom aktywności gospodarczej w Unii lub w strefie euro w porównaniu z poziomami sprzed kryzysu (na koniec 2019 r.). Na podstawie prognozy Komisji z wiosny 2021 r. w dniu 2 czerwca 2021 r. Komisja stwierdziła, że spełnione zostały warunki uzasadniające dalsze stosowanie ogólnej klauzuli wyjścia w 2022 r. i jej dezaktywację w 2023 r. Po dezaktywacji ogólnej klauzuli wyjścia nadal uwzględniać się będzie sytuację poszczególnych państw członkowskich.
- (8) Po pomyślnym ukończeniu programu pomocy finansowej w ramach Europejskiego Mechanizmu Stabilności w 2018 r. Grecja jest obecnie objęta wzmocnionym nadzorem zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 472/2013⁽⁵⁾. Wprowadzenie wzmocnionego nadzoru w Grecji na mocy decyzji wykonawczych Komisji (UE) 2018/1192⁽⁶⁾ i (UE) 2021/271⁽⁷⁾ wynika z faktu, iż w średnim okresie Grecja musi w dalszym ciągu przyjmować środki w celu usunięcia potencjalnych źródeł zakłóceń równowagi makroekonomicznej, a jednocześnie realizować reformy strukturalne z myślą o wspieraniu solidnego i trwałego wzrostu gospodarczego. Na posiedzeniu Eurogrupy w dniu 22 czerwca 2018 r. Grecja podjęła zobowiązanie do kontynuowania wszystkich kluczowych reform przyjętych w ramach programu, dopóki nie zostaną one w pełni zrealizowane. Grecja jest również zobowiązana do wdrożenia konkretnych środków w zakresie polityki fiskalnej

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 472/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru gospodarczego i budżetowego nad państwami członkowskimi należącymi do strefy euro dotkniętymi lub zagrożonymi poważnymi trudnościami w odniesieniu do ich stabilności finansowej (Dz.U. L 140 z 27.5.2013, s. 1).

⁽⁶⁾ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2018/1192 z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie wprowadzenia wzmocnionego nadzoru w Grecji (Dz.U. L 211 z 22.8.2018, s. 1).

⁽⁷⁾ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2021/271 z dnia 17 lutego 2021 r. w sprawie przedłużenia wzmocnionego nadzoru w Grecji (Dz.U. L 61 z 22.2.2021, s. 3).

i fiskalno-strukturalnej, dobrobytu społecznego, stabilności finansowej, rynku pracy i rynku produktowego, prywatyzacji, funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości, administracji publicznej oraz walki z korupcją. Wspomniane reformy strukturalne mają coraz większe znaczenie w kontekście wysiłków Grecji na rzecz ponownego uruchomienia gospodarki. Pomyślnie wdrożenie i ukończenie tych reform powinno w znacznym stopniu przyczynić się do wspierania wzrostu gospodarczego w Grecji w perspektywie średnio- i długoterminowej. Grecja podlega obowiązkowi składania kwartalnych sprawozdań ze swoich postępów we wdrażaniu zobowiązań w ramach wzmocnionego nadzoru. Korzystne sprawozdanie może, w cyklu półrocznym, otworzyć drogę do wprowadzenia środków dotyczących redukcji długu o wartości 0,7 % PKB rocznie. W kwietniu 2019 r., grudniu 2019 r., czerwcu 2020 r. i listopadzie 2020 r. Eurogrupa osiągnęła porozumienie w sprawie uruchomienia odpowiednio pierwszych czterech transz środków okołozadłużeniowych o łącznej wartości 3 252 mln EUR, uzależnionych od prowadzenia odpowiedniej polityki. W dniu 2 czerwca 2021 r. opublikowano dziesiąte sprawozdanie dotyczące wzmocnionego nadzoru, w którym dokonano oceny postępów Grecji w realizacji zobowiązań.

- (9) W dniu 29 kwietnia 2021 r. Grecja przedłożyła swój program stabilności na 2021 r., zgodnie z art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1466/97.
- (10) Według danych zweryfikowanych przez Eurostat deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych Grecji wyniósł w 2020 r. 9,7 % produktu krajowego brutto (PKB), a dług sektora instytucji rządowych i samorządowych wzrósł do 205,6 % PKB. Roczna zmiana pierwotnego salda budżetowego wyniosła 11,3 % PKB i składają się na nią m.in. wspierające gospodarkę działania dyskrecyjne w ramach polityki budżetowej, które odpowiadają 5,9 % PKB, oraz działanie automatycznych stabilizatorów. Ponadto Grecja zaoferowała przedsiębiorstwom i gospodarstwu domowemu wsparcie płynności (takie jak gwarancje i odroczenia płatności podatków, które nie mają bezpośredniego i natychmiastowego wpływu na budżet) szacowane na ok. 2,2 % PKB; według szacunków Komisji rzeczywisty poziom korzystania z gwarancji publicznych w 2020 r. wyniósł poniżej ½ % PKB.
- (11) W dniu 2 czerwca 2021 r. Komisja opublikowała sprawozdanie na podstawie art. 126 ust. 3 Traktatu. W sprawozdaniu tym omówiono sytuację budżetową Grecji, ponieważ jej deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych przekroczył w 2020 r. określoną w Traktacie wartość referencyjną wynoszącą 3 % PKB, a dług sektora instytucji rządowych i samorządowych przekroczył określoną w Traktacie wartość referencyjną wynoszącą 60 % PKB i nie zmniejszał się w zadowalającym tempie. W sprawozdaniu stwierdzono, że kryterium deficytu nie zostało spełnione i kryterium długu nie zostało spełnione.
- (12) Scenariusz makroekonomiczny, na którym oparto prognozy budżetowe, jest ostrożny w 2021 r. i przewiduje, że wzrost realnego PKB będzie około 0,5 p.p. niższy niż założono w prognozie Komisji z wiosny 2021 r. Różnica ta wynika z odmiennych założeń dotyczących rozwoju pandemii COVID-19, wykorzystania środków w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz tempa ożywienia sektora turystyki. Projekcje makroekonomiczne na 2022 r. w ramach programu stabilności na 2021 r. są zgodne z prognozą Komisji z wiosny 2021 r.
- (13) W swoim programie stabilności na 2021 r. rząd planuje wzrost deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych z 9,7 % PKB w 2020 r. do 9,9 % PKB w 2021 r. oraz spadek wskaźnika zadłużenia do 204,8 % PKB w 2021 r. Zgodnie z programem stabilności na 2021 r. zmiana pierwotnego salda budżetowego w 2021 r. w porównaniu z poziomem sprzed kryzysu (2019 r.) ma wynieść - 11,6 % PKB i odzwierciedla wspierające gospodarkę działania dyskrecyjne w ramach polityki budżetowej, które odpowiadają 6,4 % PKB, oraz działanie automatycznych stabilizatorów. Projekcje dotyczące deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych są zgodne z prognozą Komisji z wiosny 2021 r. Jeżeli chodzi o wskaźnik zadłużenia, wartości przedstawione w programie stabilności na 2021 r. są poniżej poziomu założonego w prognozie Komisji z wiosny 2021 r., w której przewiduje się, że wskaźnik zadłużenia osiągnie 208,8 % PKB. Różnica ta wynika z odmiennych założeń dotyczących wpływów z prywatyzacji, akumulacji netto aktywów finansowych i dostosowań kasowo-memoriałowych.
- (14) W odpowiedzi na pandemię COVID-19 i spowodowane nią pogorszenie koniunktury gospodarczej Grecja wprowadziła środki budżetowe mające na celu wzmocnienie możliwości systemu ochrony zdrowia, powstrzymanie pandemii COVID-19 oraz pomoc tym osobom i sektorom, które zostały szczególnie dotknięte jej skutkami. Ta zdecydowana reakcja polityczna złagodziła spadek PKB, co z kolei ograniczyło wzrost deficytu i długu publicznego. Środki polityki fiskalnej powinny zmaksymalizować wsparcie na rzecz ożywienia gospodarczego, nie przesądzając o przyszłych trajektoriach fiskalnych. W związku z tym należy unikać tworzenia trwałych obciążeń dla finansów publicznych. Wprowadzając środki o charakterze stałym, państwa członkowskie powinny odpowiednio je finansować, aby zapewnić neutralność budżetową w perspektywie średnioterminowej. Działania podjęte przez Grecję w latach 2020 i 2021 były zgodne z zaleceniem Rady z dnia 20 lipca 2020 r. Działania dyskrecyjne w ramach polityki budżetowej, które rząd przyjął w latach 2020 i 2021 oraz zapowiedział na 2022 r., mają charakter tymczasowy lub są zrównoważone środkami kompensacyjnymi.
- (15) W programie stabilności na 2021 r. założono finansowanie inwestycji i reform z dotacji w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności w wysokości 0,9 % PKB w 2021 r., 1,7 % PKB w 2022 r., 1,6 % PKB w 2023 r., 1,6 % PKB w 2024 r., 1,5 % PKB w 2025 r. i 1,5 % PKB w 2026 r. W programie przewidziano również pożyczki w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności w wysokości 1,4 % PKB w 2021 r.,

1,4 % PKB w 2022 r., 1,1 % PKB w 2024 r., 1,1 % PKB w 2025 r. i 0,5 % PKB w 2026 r. W swojej prognozie z wiosny 2021 r. Komisja uwzględniła te dotacje w projekcjach budżetowych, natomiast zakłada niższą kwotę pożyczek na 2022 r. na podstawie jednolitych rocznych wypłat po 2021 r.

- (16) W kontekście obecnej sytuacji należy zastanowić się nad przyjętymi wskaźnikami korekty fiskalnej, które określono w rozporządzeniu (WE) nr 1466/97. Po pierwsze, szacunki dotyczące luki produktowej wiążą się ze znaczną niepewnością. Po drugie, konieczne jest, aby polityka fiskalna była w stanie szybko reagować na rozwój pandemii COVID-19 poprzez zastąpienie pomocy doraźnej bardziej ukierunkowanymi środkami, gdy zmniejszą się ryzyka dla zdrowia. Po trzecie, charakterystyczne dla obecnej sytuacji są znaczące reakcje polityczne mające na celu wspieranie aktywności gospodarczej. W przypadku znacznych transferów z budżetu Unii (takich jak środki z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności) przyjęte wskaźniki nie mierzą w pełni impulsu dla gospodarki, który zapewniają polityki fiskalne. W tym kontekście saldo strukturalne nie wydaje się odpowiednim wskaźnikiem w obecnych okolicznościach. Wartość odniesienia dotycząca wydatków wymaga również dostosowania⁽⁸⁾ i uzupełnienia o dodatkowe informacje, aby w sposób kompletny mierzyła kierunek rozwoju polityki fiskalnej.
- (17) Podobnie jak w przypadku podejścia stosowanego przy ocenie projektów planów budżetowych na 2021 r. z zagregowanych wydatków wyłączono tymczasowe środki nadzwyczajne. Te tymczasowe działania nadzwyczajne związane z kryzysem wspierają systemy opieki zdrowotnej oraz rekompensują pracownikom i przedsiębiorstwom utratę dochodów spowodowaną izolacją i zakłóceniami w łańcuchach dostaw; organy publiczne będą mogły je wycofać, gdy sytuacja gospodarcza i sytuacja w zakresie zdrowia publicznego powrócą do normalności. Aby móc ocenić ogólny kurs polityki fiskalnej w obecnej sytuacji, w odpowiednich zagregowanych wydatkach należy uwzględnić znaczne transfery z budżetu Unii (takie jak środki z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności). Ogólny kurs polityki fiskalnej jest zatem mierzony zmianą wydatków pierwotnych (po skorygowaniu o działania dyskrecjonalne po stronie dochodów i z wyłączeniem tymczasowych działań nadzwyczajnych związanych z kryzysem), w tym wydatków finansowanych z dotacji w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy unijnych. Poza oceną ogólnego kursu polityki fiskalnej celem analizy jest również sprawdzenie, czy krajowa polityka fiskalna ma rozważny charakter, a jej struktura sprzyja trwałemu ożywieniu gospodarczemu zgodnemu z celami zielonej transformacji i transformacji cyfrowej. Z tego powodu szczególną uwagę zwraca się na zmiany bieżących wydatków pierwotnych i inwestycji finansowanych ze środków krajowych.
- (18) W swoim programie stabilności na 2021 r. Grecja planuje, że w 2022 r. deficyt jej sektora instytucji rządowych i samorządowych zmaleje do 2,9 % PKB, głównie za sprawą oczekiwanego ożywienia gospodarczego i zaprzestania stosowania tymczasowych środków wsparcia przyjętych w 2020 i 2021 r. Planuje się, że w 2022 r. wskaźnik zadłużenia sektora instytucji rządowych i samorządowych zmaleje do 189,5 % PKB. Projekcje dotyczące deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych są zgodne z prognozą Komisji z wiosny 2021 r. Jeżeli chodzi o wskaźnik zadłużenia, wartości przedstawione w programie stabilności na 2021 r. są poniżej poziomu założonego w prognozie Komisji z wiosny 2021 r. Różnica ta wynika z różnych założeń dotyczących salda środków pieniężnych, przychodów z prywatyzacji i akumulacji netto aktywów finansowych. Na podstawie prognozy Komisji z wiosny 2021 r. oraz przy zastosowaniu szczegółowej metodyki odzwierciedlającej określone wyżej wyzwania szacuje się, że ogólny kurs polityki fiskalnej – obejmujący również wpływ na popyt zagregowany, jaki będą mieć w 2022 r. inwestycje finansowane zarówno z budżetu krajowego, jak i z budżetu Unii, w szczególności z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności – wyniesie -2,4 % PKB⁽⁹⁾. Prognozuje się, że pozytywny wpływ wydatków finansowanych z dotacji w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy unijnych przyniesie wzrost o 0,3 p.p. PKB. Prognozuje się, że inwestycje finansowane ze środków krajowych będą miały ekspansywny wpływ, który wyniesie 0,9 p.p. PKB⁽¹⁰⁾. Prognozowane jest, że bieżące wydatki pierwotne finansowane ze środków krajowych (po skorygowaniu o działania dyskrecjonalne po stronie dochodów) będą miały ekspansywny wpływ, który wyniesie 0,3 p.p. PKB.
- (19) Jakość środków budżetowych państw członkowskich wydaje się szczególnie istotna. Strukturalne reformy fiskalne mające na celu poprawę struktury budżetów krajowych mogą wspierać potencjalny wzrost, tworzyć bardzo potrzebną przestrzeń fiskalną i przyczynić się do zapewnienia stabilności fiskalnej w długim okresie, w tym w obliczu wyzwań związanych ze zmianą klimatu i zdrowiem. Po stronie dochodów kryzys związany z COVID-19 wypukła znaczenie reform na rzecz zwiększenia wydajności i sprawiedliwości systemów dochodów publicznych. Po stronie wydatków kryzys ten sprawił, że jeszcze większej wagi nabrało podniesienie poziomu i jakości zrównoważonych i pobudzających wzrost gospodarczy inwestycji, zgodnie z celami zwiększania potencjału wzrostu, odporności gospodarczej i społecznej oraz dwojakiej zielonej transformacji i transformacji cyfrowej. Plany odbudowy i zwiększania odporności umożliwią poprawę struktury budżetów krajowych.

⁽⁸⁾ W szczególności wyrównanie wydatków inwestycyjnych w okresie 4 lat wykorzystane do obliczania wartości odniesienia dotyczącej wydatków nie pozwala na właściwą ocenę wsparcia fiskalnego na rzecz ożywienia gospodarczego, które zapewniły inwestycje finansowane ze środków krajowych.

⁽⁹⁾ Ujemna wartość wskaźnika odpowiada nadwyżce wzrostu wydatków pierwotnych w porównaniu ze średniookresowym wzrostem gospodarczym, co wskazuje na ekspansywną politykę fiskalną.

⁽¹⁰⁾ Prognozuje się, że pozostałe wydatki kapitałowe finansowane ze środków krajowych będą miały ekspansywny wpływ, który wyniesie 0,9 p.p. PKB.

- (20) Zgodnie ze średniookresowymi planami budżetowymi zawartymi w programie stabilności na 2021 r. przewidziane jest, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych osiągnie 0,4 % w 2023 r., a następnie przekształci się w nadwyżkę 0,6 % PKB w 2024 r. Na podstawie programu stabilności na 2021 r. szacuje się, że ogólny kurs polityki fiskalnej – obejmujący również wpływ na popyt zagregowany, jaki będą mieć inwestycje finansowane zarówno z budżetu krajowego, jak i z budżetu UE, w szczególności z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności – wyniesie w latach 2023 i 2024 średnio 0,6 % PKB. Prognozuje się, że pozytywny wpływ wydatków finansowanych z dotacji w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy unijnych zmaleje o 0,1 p.p. PKB. Przewiduje się, że inwestycje finansowane ze środków krajowych będą miały neutralny wpływ⁽¹⁾. Prognozowane jest, że bieżące wydatki pierwotne finansowane ze środków krajowych (po skorygowaniu o działania dyskrecjonalne po stronie dochodów) będą miały restrykcyjny wpływ, który wyniesie 0,6 p.p. PKB. Średni nominalny potencjalny wzrost z 10 lat szacowany jest obecnie na 1¼ %⁽²⁾. Szacunki te nie uwzględniają jednak wpływu reform, które wchodzi w skład planu odbudowy i zwiększania odporności i które mogłyby w związku z tym zwiększyć potencjalny wzrost Grecji.
- (21) Planuje się, że wskaźnik zadłużenia sektora instytucji rządowych i samorządowych zmaleje z 176,7 % PKB w 2023 r. do 166,1 % PKB w 2024 r. W świetle wysokiego wskaźnika zadłużenia Grecji, który – jak wskazują prognozy – będzie zmniejszał się jedynie stopniowo, stwierdza się, że Grecja jest narażona na wysokie zagrożenia dla stabilności fiskalnej w średnim okresie, co wynika z ostatniej analizy zdolności obsługi zadłużenia. Dziesiąte sprawozdanie dotyczące wzmocnionego nadzoru wskazuje na inne czynniki istotne dla ogólnej oceny zdolności obsługi zadłużenia, a mianowicie fakt, że struktura i profil zapadalności długu publicznego zmniejszają zagrożenia związane z tym długiem, lecz zobowiązania warunkowe stanowią źródło dodatkowego ryzyka.
- (22) Jako że poziom niepewności pozostaje wyjątkowo wysoki, wytyczne dotyczące polityki fiskalnej powinny nadal być głównie jakościowe. Bardziej precyzyjne wytyczne ilościowe na kolejne lata powinny zostać przedstawione w 2022 r., jeżeli do tego czasu poziom niepewności wystarczająco się zmniejszy.
- (23) Rada oceniła program stabilności na 2021 r. i działania następcze podjęte przez Grecję w odpowiedzi na zalecenie Rady z dnia 20 lipca 2020 r.,

NINIEJSZYM ZALECA GRECJI:

1. Wykorzystywanie w 2022 r. Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji wspierających ożywienie gospodarcze i jednoczesne prowadzenie rozważnej polityki fiskalnej. Utrzymanie inwestycji finansowanych ze środków krajowych.
2. Kiedy warunki ekonomiczne na to pozwolą, prowadzenie polityki fiskalnej mającej na celu osiągnięcie rozważnej sytuacji fiskalnej i zapewnienie stabilności finansów publicznych w średnim okresie. Jednoczesne zwiększenie inwestycji w celu pobudzenia potencjału wzrostu gospodarczego.
3. Zwrócenie szczególnej uwagi na strukturę finansów publicznych, zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków budżetowych, oraz na jakość środków budżetowych w celu zapewnienia trwałego ożywienia gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Priorytetowe traktowanie zrównoważonych i pobudzających wzrost gospodarczy inwestycji, w szczególności wspierających zieloną transformację i transformację cyfrową. Nadanie priorytetu strukturalnym reformom fiskalnym, które pomogą zapewnić finansowanie priorytetów polityki publicznej i przyczynią się do długoterminowej stabilności finansów publicznych, w tym, w stosownych przypadkach, poprzez zwiększenie zasięgu, adekwatności i stabilności powszechnych systemów ochrony zdrowia i ochrony socjalnej.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 18 czerwca 2021 r.

W imieniu Rady

J. LEÃO

Przewodniczący

⁽¹⁾ Prognozuje się, że pozostałe wydatki kapitałowe finansowane ze środków krajowych będą miały ekspansywny wpływ, który wyniesie 0,1 p.p. PKB.

⁽²⁾ Szacunki Komisji dokonane zgodnie z powszechnie przyjętą metodyką.